

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.




HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIVEN AV FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

⌘ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ⌘



ÄRGÅNG 16
NOVEMBER
1929

Till Er tjänst, min fru!



Som ett led

i Eder strävan att hålla ordning och reda i skafferi-
et bör det ingå att aldrig köpa socker i påsar
utan endast använda

SOCKER I PAKET

Hygieniskt — praktiskt — ekonomiskt.

Svenska Sockerfabriks Aktiebolagets socker i
paket, som är det renaste sockret av den högsta
kvaliteten, säljes överallt.



HERTHA

ÄRGÅNG XVI

NOVEMBER 1929

HÄFTE 9

Två textila konstanstalter jubilera.

Den sjunde oktober 1899 begynte ett textilt företag, som skulle bliva djupt gagnande, i hög grad följdrikt och till heder för den samtid, som hade att deltaga i dess utveckling. Lilli Zickerman började den dagen den verksamhet till fromma för gammaldags kvinnlig slöjd, som blivit oss välbekant under benämningen "hemslöjd". Så gott som på dagen fem år därefter — noga räknat den 1 oktober 1904 — öppnade Agnes Branting sin ateljé för sakral textilkonst, Licium; också här lades grunden till ett företag, vars rika och lyckosamma utveckling vi ha att räkna som en insats av stark och betydelsefull art.

Då oktober 1929 ingick kunde Föreningen för Svensk Hemslöjd se tillbaka på tre årtionden av nitisk och framgångsrik verksamhet och Licium anteckna att dess första kvartsekel, fylldt av livligt uppskattat arbete, var fullbordat.

Vi svenskar av idag äga, bland alla de förmåner av kulturell art, som vårt ännu unga århundrade hunnit skänka oss, också den att vi fått vara nära och åsyna vittnen till Svensk Hemslöjds och Liciums storartade och betydande utveckling och framgångar. Vilka linjer deras kommande utveckling än skola följa, vilka betydelsefulla insatser, som å dessa båda om-

råden skola bliva kommande års och tiders, ett står fast: att det var under den tid vi kalla vår, då vi själva gjorde vår insats, då vårt omdöme var moget och våra grepp fasta, som värden, hittills i långliga tider förgättna, åter framstodo som verkliga värden, då en utövning, åsidosatt och halvt glömd, åter togs upp. Det måste vara med djup tillfredsställelse som vi ha dylika drag att förmåla om den tid, som vi ha rätt att beteckna som vår egen.

De båda företag, om vilka här är fråga, stå varandra i själva verket mycket nära, deras tillvaro grundar sig på ett och detsamma: de färdigheter, som bero på handhavandet av vissa verktyg, nål, vävspole, knypelpinnar. Man vore frestad att säga de evigt kvinnliga färdigheterna, de som av ålder legat i kvinnornas händer. Men här består en skillnad mellan den verksamhet, som tillhör vår svenska folkkonst, och den, som haft till uppgift att skapa mäktigt härliga broderier till kyrkornas utsmyckning; till så stor del har ju den senare legat i manliga utövares händer.

Arbetet med nål och vävspole och knypelpinnar, vid bandvävstol och slända gällde dock all den verksamhet, som de två institutionerna togo upp. Svensk textilkonst under det ti-

diga 1900-talet främjade de i hög grad. I själva verket i så hög grad och så stor omfattning, att just nu enbart dessa riktningar av textilkonst — vävnad, sömnad m. m. av nationell art samt textil sakralkonst — äga full livaktighet. Då det tredje årtiondet av 1900-talet håller på att fullbordas, då vårt konsthantverk i övrigt är rikt och blomstrande, ha vi att lägga märke till att textil konst utom dessa båda områden och framför allt en brodérkonst av mera internationell art, vad man ville kalla det textila konsthantverket, visar mattighet och tycks vilja sjunka undan. Så stor är livaktigheten på vävnadens område, så stora landvinningar gör denna art av textil verksamhet, att vi frestas att förgäta dess fina och graciösa systerkonst, konstsömnaden.

Lilli Zickerman förstod knappast i början av sin verksamhet vart denna slutligen skulle leda. Följdriktigt har här ur intresset för vad vårt land ägde av äldre tiders slöjd vuxit fram den verksamhet, vilken åstadkommit att gångna tiders vävnad och sömnad, bandvävnad, flätning och knyppling helt ligger klarlagd, att varje provins i detta avseende är säker på sitt, att varje arbetssätt är upptaget och åter övas, att vi till punkt och pricka känna den textila ornamentik, som var vår, att dess ursprung och dess vägar kunnat studeras och klarläggas; att — och detta är en annan och även den en betydelsefull del av det hela — med vår gamla slöjd som utgångspunkt

en saluslöjd upparbetades, vilken givit bröd och intresse och välstånd till tio- och hundratusenden av svenskar i kanske ofta små och fattiga förhållanden; att — och här kommer ännu en beaktansvärd omständighet — de redbara, präktiga föremålen av svensk karaktär funnit insteg i svenska hem, att de med sin formrikedom och färgstyrka väckte och höjde omdömet från den osäkerhet och smakförbistring, som länge hade rått; att detta förberedde till ett rätt uppfattande och värderande av det storartade konsthantverk, som varit de senaste årens.

För allt det, som här uppgivits, har icke Lilli Zickerman ensamt stått. Det storartade har ej minst varit, att så många togo del i den verksamhet hon begynt, att så stark anslutning gavs åt densamma, att den blev den mäktiga rörelse, som omspanner alla svenska bygder. Åt denna rörelse var det hon, som en gång gav upphovet.

Och vårt land står nu, där det gäller "hemslöjdens" verksamhet, som ett mönster för övriga land.

Agnes Branting kunde lättare överskåda den verksamhet, åt vilken hon, då hon skapade Licium, hängav sig. Det gällde för henne att åter lyfta i dagen äldre tiders skrudkonst, att där tillfälle gavs, få förse kyrkorna med den textila utsmyckning av ur gammal hävd, som gav det yttre måttet av glans och högtidlighet åt ritualens djupa innebörd. Stod också publiken till en början i viss mån främ-

Obs.!**SKRIVUNDERLÄGG****Obs.!**

Specialtillverkning, välkänd sedan många år.

Monogram i **ÄKTA LÄDERPLASTIK** efter beställning.

Läderplastik färgas och monteras omsorgsfullt.

Ernst G. Svedberg, Jungfrugatan 6, Stockholm. Tel. Ö. 1768.

OBS.! Sveriges första tillverkare av finare Skrivunderlägg. OBS.!

mande för vad det här gällde, så hade en skrudkonstens ivrare en omständighet att bygga på: att den svenska protestantiska kyrkan egentligen aldrig övergivit den textila prakt, som hade varit den katolska kyrkans, och att väl förfall inom konstarten i fråga, men aldrig något direkt avståndstagande från densamma hade åstadkommit att den hos oss gått sin undergång till mötes.

Och snart nog har det blivit uppenbart för Agnes Branting, att hennes samtida svenskar på ett beundransvärt sätt reagerade gentemot den skrudkonst, som i första hand måste ha förefallit så alltför praktfull och därtill så papistisk. Kanske ej så alldeles snabbt, men så mycket säkrare arbetade sig i det svenska medvetandet in begreppen och vetenskapen om det berättigade i den konststart, som det här var fråga om. De stora kyrkornas prästerskap har gått i spetsen med sin förståelse och sin uppskattning. Ingen annan än den, som står Licium nära, vet i vilken omfattning hela det svenska prästerskapet så småningom följde efter eller förstår hur djupgående denna rörelse blev. Det säger onekligen en hel del, att numera icke endast ett flertal enskilda personer vid ett eller annat tillfälle uppträda som donatorer i stort, utan

att menigheterna själva livas av nit att föröka sina kyrkors skrudkammare, att föreningslivet i församlingarna så ofta tar sig denna sak an och att på så sätt mycket ofta en syförening, en ungdomsförening, en liten kyrklig förening står bakom den föräring av Liciumskrudar, som kommer en kyrka tillgodo. Icke minst omspanner denna verksamhet, en f. ö. alldeles speciellt svensk företeelse, samtliga svenska bygder. Här skall f. ö. erinras om att en del Liciumskrudar nått svenska kyrkor i utlandet; i de allra flesta fall har detta skett på tillskyndelse av vår konungafamilj.

Föreningen för Svensk Hemslöjd är, då redan fem år gått av dess andra kvartsekel, nitiskt medveten om sin stora nutida uppgift, den, att låta utvecklingen gå icke i folklig, men i borgerlig riktning. I detta vill man se det djupt berättigade i denna rörelse, det, som ger den luft under vingarna och vidd i perspektivet. — Agnes Branting har, då Liciums första kvartsekel just är fullbordad, tillfredsställelsen att den sakrala textilkonst, för vilken hon står som intiativtagare och ledare, är en av de yppersta insatserna i nutida svensk konstutövning.

ELISABETH THORMAN



RAMLÖSA-VATTEN

Naturligt alkaliskt. Förnämlig Bords- och Hälsodryck.

Hovleverantörer till: H. Maj:t Konungen och H. K. H. Kronprinsen
av Sverige samt Hs. Maj. Kongen af Danmark.

Den kvinnliga polisens arbete i Tyskland.

Det var fredagen den 25 oktober som kriminalkommissarien fru Dorothee Freudenthal från Berlin på inbjudan av Fredrika-Bremer-Förbundet och Svenska Kvinnornas Nationalförbund höll föredrag i Stockholm över den tyska kvinnliga polisens ställning och arbetsuppgifter. Föredraget, som var offentligt, hade lockat en talrik publik, bland vilken märktes stadsfullmäktiges ordförande herr Tengdahl och andra för frågan direkt intresserade kommunalmän.

Genom tillmötesgående av fru Freudenthal kan här föredraget meddelas i översättning från det tyska manuskriptet med endast några kortare utslutningar gjorda av fru F. själv.

Sedan tre år har Tyskland kvinnlig polis. En lång utvecklingsprocess har föregått öppnandet av detta nya område för kvinnlig verksamhet. Ehuru utlandet, i synnerhet England och Amerika, redan sedan årtionden haft kvinnlig polis, kan man dock icke säga att den därifrån kommit över till oss. Den brokiga bild, som den utländska kvinnliga polisen företter — den privata uniformerade polisen i England i patrulltjänst, de mångahanda slagen av kvinnornas polisverksamhet i Amerika — har ej varit i överensstämmelse med den tyska polistanken. Härtill kom att inom vida kvinnokretsar ända till för några få år sedan motvilja förefanns mot kvinnornas deltagande i polisarbetet. Detta sammanhänger med en fullkomligt falsk uppfattning hos allmänheten om polisväsendet. Man såg i detta endast ett statens maktmedel, någonting strängt och hårt, ett

förtryckande av folket. Kvinnorna borde ej släppa till sig för detta.

Jag måste själv tillstå, att jag före mitt inträde i Berlins polispresidium hade en oriktig föreställning om polisen. Och mina erfarenheter från de första månaderna där skola alltid förbli av oförglömmelig art. Mer än allt som sagts om nödvändigheten av kvinnlig polis har den inblick jag fick i den manliga polisens arbete övertygat mig om att där så mycken mänsklig, ädel, ömt förebyggande verksamhet utövas under ett så vaket ansvar, där kunna även kvinnorna av all sin kraft och hela sin själ, förbehållslöst, gå in för detta arbete. Ja, de böra göra det, på det att — liksom i övrigt inom det gemensamma samhället och dess förvaltning — även vid utövandet av polisens uppgifter den manliga verksamhetsarten må genom tillskottet av den kvinnliga uppnå en stegrad verkan. Under söka och förhandla, polisens två huvuduppgifter, ligger särskilt för kvinnorna. Att utleta orsaker fordrar en stark inlevelseförmåga, vilket är deras natur egen. De äro förtrogna med de kroppsliga och själsliga företeelserna i kvinnornas liv. De ha en naturlig fallenhet att handskas med barn. De många kvinnor och flickor, som omhändertagas av polisen, ha även en rätt till att det moderliga i kvinnosinnet tages i anspråk vid deras behandling. Häri ligger också för oss kvinnor, som givit oss in i detta nya arbete, såväl

Hovjuvelerare

David Andersen & C:o

Freasgatan 4. Stockholm.

*Bordsilver,
gediget.*

orsaken som begränsningen för vårt deltagande i polisverksamheten.

Det kvinnliga polisväsendet i Tyskland har utvecklats ur polisens hjälp- och skyddsverksamhet (Polizeifürsorge), som gick ut på att skyddande omfatta hjälpbehövande människor, vilka i egenskap av husvillor eller värnlösa och försummade (Gefährdete) påträffades av polisen. Den uppstod i kampen mot den gamla sedlighetspolisen och tog sin början 1903 i Stuttgart. Där anställdes den första tyska kvinnan i polisens tjänst som vårdarinna för sina förkomna medsystrar. Den vidare utvecklingen av polisens skyddsverksamhet befordrades av den tyska grenen av den abolitionistiska federationen, genom olika kvinnoförbund och konfessionella föreningar. Utvecklingsgången belyses av tre preussiska regeringsförordningar av 1907, 1918 och 1924. År 1907 begäres för polismyndigheternas räkning anställandet av en dam, åt vilken, såsom hedersuppdrag, skulle anförtros en vårdande verksamhet. Förordningen av 1918 bestämmer, att utövandet av polisens skyddsarbete skulle ske genom officiellt anställda, för yrket utbildade vårdarinnor. Förordningen av 1924 ger redan åt kvinnorna polismässig befogenhet samt rätt att i fråga om sedlighetsförbrytelser verkställa förhör med barn och ungdom, ävensom att förhöra sådana personer som första gången häktats för lösdriveri. På så sätt vunno kvinnorna genom skyddsarbetet tillträde till polisverksamheten. Och mycket snart

blev den kvinnliga polisens verksamhet genom skyddsarbetet hänvisad till ett särskilt område.

Den 1 oktober 1927 medförde, efter en långvarig kamp, avskaffandet av den gamla sedlighetspolisen och upphävandet av reglementeringen. Medan enligt förutvarande bestämmelser samtliga åtgärder riktat sig endast mot de kvinnliga personer, som kunde misstänkas för eller bevisligen utövade otukt, skola från denna dag alla personer, som lida av veneriska sjukdomar och som ej själva sörja för sitt botande, anhållas.

Dessa uppgifter har lagen överlämnat åt de kommunala hälsovårdsmyndigheterna, och polisens medverkan inskränker sig till att inskrida på dessas begäran samt till handläggning av målen. Sedlighetspolisens försvinnande har alltså medfört en betydande omläggning av skyddsverksamheten, som i de flesta tyska städer numera blivit en de kommunala myndigheternas angelägenhet.

Genom denna förskjutning av skyddsarbetet från det statliga polisväsendet över till kommunalförvaltningens område uppstod en lucka inom polisarbetet. Man fann att den socialt skolade kvinnans deltagande i polisbehandlingen av barn och förkomna kvinnor inte längre kunde undvaras. Härtill kom att erfarenheterna under skyddsarbetet bland de sedligt förkomna kvinnorna och flickorna hade väckt en stark önskan att kunna redan tidigare, innan dessa hemfallit åt polisen, nå dem med verksam hjälp.

Fönster putsas bäst med HÄXAN

Då bröt sig 1923, genom de speciella förhållanden som förefunnos i Köln vid tiden för den engelska ockupationen, den tanken förhållandervis hastigt väg att kvinnor skulle användas för ingripande i förebyggande syfte. Som bekant ledde den våldsamma stegringen av könssjukdomssiffran i den engelska hären till ett tämligen hårdhänt förfarande mot tyska flickor och kvinnor. En önskan uppstod inom kvinnovärlden att undandraga dem ockupationsmyndigheternas olämpliga behandling, och detta ledde till att för första gången, och under medverkan av engelska kvinnor, kvinnlig polis upprättades i Tyskland med Josefine Erkens som ledare. Denna kvinnliga skyddspolis i Köln, som var auktoriserad genom en laglig förordning, var en separatorganisation och sorterade omedelbart under regeringen. Då den, efter mönster av den engelska privata kvinnliga polisen, huvudsakligen utförde skyddsarbete och hade uppstått genom ockupationsmyndigheternas beslut, måste dess upphörande följa 1925. De tyska deltagarinnorna i arbetet voro också anhängare av skyddsarbetsidén, men ej av polisverksamheten som sådan, varför den enligt preussiska begrepp oklara institutionen tarvade en omgestaltning för att bli införlivad med polisväsendet. Emellertid var det väsentligen de goda resultat, som uppnåts i Köln genom kvinnors arbete på skyddspolisens område, vilket åstadkom upprättandet av kvinnlig polis i Preussen, på initiativ av inrikesmi-

steriet och socialdepartementet. Tyska Kvinnornas Nationalförbund har även medverkat till att kvinnornas önskningar därvid beaktades.

Överläggningarna i departementen rörde sig om frågan: skola vi i Preussen upprätta kvinnlig kriminalpolis, vilken i utbildning icke skiljer sig från den manliga, eller skola vi införa tvenne slag av kvinnlig polis, kriminalpolis och socialt utbildad skyddspolis? Det slutade med upprättandet av en med kriminalpolisen organiskt införlivad, enhetligt sammansatt, socialt utbildad kvinnlig poliskår.

Därvid har man tillmötesgått de meningar som fordra att även vid polisförfaranden psykologiska och sociala utgångspunkter böra beaktas. Det förebyggande polisarbetets idé har också fått sitt speciella uttryck vid kårens organisation. Man får här icke förblanda förebyggande arbete med skyddsverksamhet. Just i sammanförandet av social skoling och kriminalutbildning fann man den lyckligaste förutsättningen för den moderna kriminalpolisens uppgifter. Den kvinnliga polisen skiljer sig i huvudsak på intet sätt från den manliga. Inom ramen av sin ämbetsbefogenhet skall den skydda barn, ungdom och kvinnor från övergivenhetens faror, förhöra barn och ungdom angående sedlighetsförbrytelser, medverka till genomförande av ungdomsvården, förhindra tiggeri och gatuhandel bland barn och ungdom etc.

Arbetet inom kriminalpolisen er-

Pälskappor

Räv, skunks, lösa skinn.

Fina kvaliteer,
Billiga priser.

Hellströms Pälsvarumagasin

Regeringsgatan 13, 2 tr. Hiss,
Stockholm.

bjuder kvinnorna över huvud taget ett vidsträckt och tacksamt verksamhetsfält, ty i samarbete med de kommunala myndigheterna har den att taga hand om förkomna människor. För närvarande äga vi i Preussen 98 kvinnliga kriminalpolisier. Därav finnas i detta nu 45 i Berlin, och de övriga fördela sig på 11 städer. Överallt utgöra de egna kommissariat under kvinnliga förmän. I Berlin ha de dessutom egen inspektion med ett kvinnligt kriminalpolisråd i spetsen. Hamburg har 14 kvinnliga kriminalpolisier, som sortera under egen inspektion.

Preussen och Hamburg fordra som oeftergivligt villkor för anställning som kvinnlig polis utbildning som statligt erkänd skyddsvårdarinna (Wohlfahrtspflegerin). Detta betingar en speciell förutbildning, varefter följer en tvåårig kurs i en statligt erkänd social skola för kvinnor, avläggande av statsexamen samt ett års praktiskt socialt arbete. I Preussen sker den fackliga polisutbildningen genom tjänstgöring under 9 månaders tid vid manliga polisavdelningar. Jämsides härmed löper den teoretiska undervisningen i straffrätt, strafflag, statsrätt och kriminalpsykologi m. m., vilken meddelas av erfarna manliga kriminalister och varpå, efter avlagd examen, följer anställning som kriminalsekreterare.

Större skiljaktigheter förefinnas inom det tyska polisarbetet i Sachsen och Baden, vilket redan i yttre måtto träder i dagen genom uniformeringen

av den kvinnliga polisen. I Sachsen har endast Dresden kvinnlig polis. Den utgör där en separatavdelning av skyddspolisen och utför huvudsakligen förebyggande (gefährdeten-polizeiliche) uppgifter, men användes också för förhör av barn och ungdom vid sedlighetsförbrytelser.

Den badensiska kvinnliga polisen är, enligt preussiska begrepp, en blandning av polis och vårdare. Baden har, i fem städer, 22 kvinnliga polisier.

I Berlin verkar den kvinnliga polisen i glädjande utsträckning vid kriminalpolisen. Om även ungdomens och barnens förbrytelser i stort sett äro av mindre kriminell betydelse, måste de dock, också när det gäller omyndiga som ej sortera under strafflagen, utredas. Ofta rör det sig om utslag av barnsligt övermodig lekfullhet. Men tyvärr känna vi även till riktiga små förbrytartyper redan bland skolbarnen. Förutom den straffbara handlingen intresserar oss naturligtvis alltid såsom sådant människobarnet, som begår den, och i all synnerhet detta barns närmaste framtid, för vars ordnande vi vända oss till närmaste barnavårdsanstalt. Här kommer således vår skyddsvårdande uppgift in. Den unga tjänarinnan, som av sitt herrskap misstänkts för stöld och utan vidare av dem entledigats, får inte efter förhöret hos polisen släppas lös i storstaden, lämnad åt sig själv, utan medel. Vi föra henne till vederbörande myndighet, och där hjälptes hon vidare på väg.



Fotografera Eder GRATIS

får Ni ej, men till ett billigt pris hos

SANDELS J:OR FOTOGRAFIATELIER

DROTTNINGGATAN 27, 4 tr. (hiss).

Tel. Norr 9329.

(Obs! Ny regim.)

Till en helt annan grupp av barn och ungdom höra naturligtvis de, som blivit förfördelade, samt deras vittnen, framför allt i samband med sedlighetsförbrytelser. Här gäller det att skona barnasinnets, så att skada ej fogas till skada, men också att bringa sanningen i dagen. Oskyldiga, barnsliga, naiva små varelser, men också brådmogna, åt sexuella fantasier hemfallna psykopater, med alla sorts mellanstadier, träffar man på. Just här är den utbildade och lämpliga kvinnan speciellt på sin plats. Praktiken visar gång på gång, att det är henne möjligt att i många fall framkalla ett alldeles otvunget sätt hos barnet, så att det helt öppet omtalar vad som skett.

I detta arbete möta vi åter och åter mödrars och även fäders glädje och tacksamhet över att förhören ske genom kvinnor. För oss själva synes det fullkomligt obegripligt att alla dessa saker hitintills kunnat av män avhandlas med små och stora flickor. Kvinnornas medverkan här är av vida större vikt än på en mängd områden, där de sedan årtionden ansetts höra hemma.

Men även till friande av oskyldigt anklagade användas vi. Det handlar då ofta om hopfantiserade berättelser om överfall, våldtäckt o. s. v., vilka kunna framföras på ett skickligt och övertygande sätt, men som ha sin grund i utvecklingsårens störningar, i psykopatisk läggning etc. Här ser kvinnan djupare än mannen, emedan hon känner sitt eget kön

bättre än han och lättare finner sig tillrätta med kvinnornas utomordentligt svårförståeliga psyke i utvecklingsåldern. Det behövs ett oändligt tålamod att tränga igenom en dylik lögnvävad, att verkligen få fram sanningen och på så sätt fria den oskyldigt anklagade. I sådana fall står den kvinnliga polisen i närmaste kontakt med barnavårdsnämnderna, som ha att vidtaga de lämpliga åtgärderna.

Även när en vuxen kvinna är den förorättade eller vittne, i synnerhet när det gäller sedlighetsförbrytelser, användas vi i stor utsträckning. Här borde vi dock tagas ännu mera i anspråk, särskilt i fråga om sådana straffbara handlingar som en kvinnas speciella nödläge förlett henne till eller när andra sociala synpunkter tala för att kvinnors medverkan är behövlig.

Det är lätt att förstå om en kvinna, som skall förhöras i ett fosterfördrivningsmål, uttrycker sin glädje över att detta sker genom en kvinna. "Då kan man så mycket lättare tala ut än inför män, ty de kunna ju inte förstå vår nöd." Det är just detta, som fyller oss med sådan förtröstan inför vårt arbete, att vi för många kvinnor och unga flickor få underlätta deras ofta tunga vandring till polisen och dessutom genom vår större förståelse av det kvinnliga psyket kunna hjälpa till att få fram sanningen. Men vi äro också fullt medvetna därom att vi ännu ha mycket att lära och endast stå i bör-

Förstklassig Permanentondulering och Vattenondulering Mise en Plis
noggrant utförande hos

Ohlsson — Abrahamssons populära Frisérsalonger.

Diplome de Médaille pour Coiffures, Ondulation et Mise en plis le 21 août 1921
Wallingatan 8. Tel. Norr 10723. 23-årig praktik. Vasagatan 26. Tel. Norr 2964
Prisbelönt med 1:a pris i Sverige 1921 och 1925 samt diplom i Paris 1926 för yrkesskicklighet.

jan av vår utveckling. Dock kunna vi måhända påstå, att den kvinnliga polisens arbete hittills betecknar ett fördjupande av kriminalpolisens uppgifter.

Ur kriminalpolisarbetet har i Berlin genom den kvinnliga polisens patrulltjänst under de sista åren utvecklats sig även ett förebyggande arbete, som i huvudsak har sin uppmärksamhet inriktad på ungdomen. De kvinnliga gatupoliserna gå omkring två och två på bangårdar, nöjesfält, gator och lokaler, där ungdom särskilt håller till. De iakttaga de unga, dra sina slutsatser, varna dem, föra kringdrivande barn hem till föräldrarna och vanartig ungdom till skyddshemmen. Det korta försöket har redan visat att i Berlin ett vidsträckt fält för polisens förebyggande verksamhet är för handen. Det är för övrigt ohylligt att konstatera vad allt av ungt mänskoliv, som skoningslöst rycks ned i virveln av Berlins jätteström. Olyckliga hemförhållanden, drömmen om lycka i Berlin, ansvarslösa föräldrar, äventyrslust riva dessa unga med sig, de gå vilse och kunna inte på egen hand leta sig till rätta.

I detta arbete utgöra vi endast en det kommunala skyddsarbetets hjälpande hand, och det är självfallet att våra åtgärder i de enskilda fallen ha en provisorisk karaktär. De äro att anse endast som ett första ingripande, en inledning till den fortlöpande omvårdnad, som därför speciellt inrättade organ bereda de unga.

Så verkar Tysklands kvinnliga polis enligt lösenordet: "förebygga är bättre än att bota, uppfostra bättre än att straffa", och inom ramen för polisens uppgifter utövar den en sann och levande kvinnogärning.

DOROTHEE FREUDENTHAL.

Stadsfullmäktige i Falun.

Musikdirektören vid folkskoleseminariet i Falun, fröken Thyra Nibelius-Sandberg har inträtt som medlem av Falu stadsfullmäktige.

Donation.

Fredrika-Bremer-Förbundets Stipendieinstitution har i enlighet med testamenterisk bestämmelse av framlidna fröken Anna Kockum mottagit kr. 12,000:—, varav Göteborgs- och Bohusläns stipendiefond tilldelas kr. 6,000:— samt Malmöhus läns- och Kristianstads läns stipendiefonder vardera erhålla kr. 3,000:—.

Nya medlemmar.

Göteborg: fru Sigrid Nordenfelt.

Hälsingborg: fru Anna Lindahl.

Kristianstad: fru Jenny Aldén, fröken A. Rosenquist, fröken Tyra Svensson.

Malmö: fröken Elin Gustafsson, fröken Svea Ingeborg Olsson.

Mariestad: fröken Anna Eriksson, fru Lisa Holmberg, fru Ebba Mattsson.

Stockholm: doktor Margareta Hellichius-Duva, fröken Gerd Westrup.

Växjö: fru Olga Ahl, fru Ester von Arnold, fru Ingeborg Fjellman, friherrinnan Ellen Leijonhufvud, fru Lindskog, fru Dicken Stenhufvud, fröken Sundblad, fröken Karin Tobisson.



Nysilvrets kvalitetsmärke

Tillverkare:
Ingen egen butik.

Guldsmeds Aktiebolaget i Stockholm.

Vårt fabrikat hos varje guldsmed.

Minnet av Emilia Broomé.

Icke blott Emilia Broomés många personliga vänner och beundrare utan även vida kretsar, som mera på avstånd följt hennes verksamhet, komma att med tacksamhet och glädje hälsa den minnesteckning av hennes person och gärning som nu sett dagen.

På initiativ av några Emilia Broomés närstående vänner och kamrater har fil. kand. Sigrid Björklund på detta sätt velat "hugfästa minnet av en god och klok kvinnas personlighet och medborgerliga gärning". Förf. har — till stor del genom ett rikt och karakteriserande urval bland Emilia Broomés egna uttalanden om idéer och stridsfrågor, om aktuella situationer och personlig inställning till desamma — lyckats få fram en pregnant själsbild av den som under ett par decennier varit en av den svenska kvinnovärldens mest framträdande och högt skattade personligheter.

Förf. nämner att Emilia Broomés förfäder sedan flera generationer tillbaka, på ett undantag när, varit jurister och att hennes fader, hovrättsrådet Isaac Lothigius, varit känd som en ovanligt skarpsinnig och skicklig sådan. Om man haft erfarenhet av Emilia Broomés skicklighet

som ordförande i att reda upp trassliga härvor, så blir man inte förundrad över att höra om hennes juridiska påbrå. Och man kan utan svårighet tänka sig lilla "Milan" i den i boken omtalade situationen då hon roar sin pappas kamrater i Göta hovrätt med att elegant och säkert föredraga bestämmelser i 1734 års lag angående arvsberättigad faderfaders faderfader och fadermoders fadermoder, fadermoders moderfader etc. I en annan liten episod från hennes tidiga barndom som Sigrid Björklund berättar spåras onekligen den initiativkraft som så karakteriserade den till mogen ålder komna kvinnan. Hon tog sig för att på egen hand anmäla sig till inträde i första förberedande klassen i en av sin födelsestads skolor.

I boken kan man följa de olika faser i hennes levnadslopp och utveckling. Huru hon efter sitt korta äktenskap med civilingenjören Erik Broomé — om vilket hon i ett brev säger att hennes lycka varit så stor, att hon knappt nändes sörja över att den varit så kort — några år senare jämte sin gamle fader och sin lilla flicka flyttar från födelsestaden Jönköping till Stockholm. Huru hennes intresse för sociala strävanden, som redan i Jönköping tagit sig uttryck genom åtskilliga initiativ, gör sig allt starkare gällande.

Emilia Broomé. En minnesteckning av Sigrid Björklund. Albert Bonniers förlag.



Överlämna vid dödsfall allt till

A.-B. Begravnings- och Sterbhusbyrån

Begravningar. Eldbegängelser. Genom särskild juridisk avd. boutredningar m. m. Juridiska råd och upplysningar kostnadsfritt till kunder. — Låga taxor. — Kontor och utställning: Borgaregatan 6, Stockholm, (invid Högalidsparken). Tel. Sö. 2722. Efter kl. 6 e. m. Appelvikens 614.

Man får en framställning av den stora insats hon gjort i arbetet för många av tidens mest brännande spörsmål, inom fredsrörelse och kvinnorörelse, som byråföreståndarinna i Centralförbundet för Socialt Arbeta, som stadsfullmäktig, som medlem av ledningen för Frisinnade partiet och som innehavare av flera statliga uppdrag.

Kallad år 1914 till ordinarie ledamot av lagberedningen för behandling av giftermålsbalkens andra del och till svensk delegerad vid förhandlingarna med representanter för Danmark och Norge, blir hon några månader efter detta arbetes avslutande av regeringen kallad till ordförande i sakkunnigekommittén för utredning av frågan om utsträckt behörighet för kvinnor att vinna tillträde till statstjänst. Då denna fråga blivit åtminstone teoretiskt avgjord genom behörighetslagen, blir hon medlem av den år 1921 tillsatta lönekommitté, varigenom avlöningar och pensionsförhållanden skulle fastställas.

Emilia Broomé — liksom alla vilka inom ramen för officiella uppdrag arbetat för det praktiska genomförandet av samhällsreformer — torde känt sig stå inför valet mellan, enligt hennes uppfattning, risken att icke ernå ett resultat och nödvändigheten att jämka på önskemålen för att uppnå det för ögonblicket bästa möjliga. Bedömarna gilla eller ogilla ett sådant ställningstagande allt efter sin subjektiva synpunkt på vad som vunnits och icke vunnits och på frågan i dess helhet samt efter sin indi-

viduella benägenhet eller obenägenhet för kompromisser.

Alla äro vi eniga däri att genom Emilia Broomés år 1925 timade bortgång en plats blivit tom, som är svår att fylla. Sigrid Björklunds bok fixerar klart och vackert bilden av henne själv och av hennes gärning.

ANNA KLEMAN.

Kort handledning i föreningskunskap, utarbetad för kvinnoföreningar, lyder titeln på ett litet häfte — som just ger vad titeln lovar. Förf., fröken Gerda Fröberg, framlägger på ett klart och överskådligt sätt den nödiga kunskapen om föreningsteknik, dem till gagn som, ofta med synnerligen ringa insikt däri, ge sig in i föreningslivet. Den lilla brochyren kostar 50 öre, men då 100 ex. tagas 40 öre st., för 500 ex. 35 öre, för 1000 ex. 30 öre. Rekvisition genom fröken G. Fröberg, Karlavägen 53, Stockholm.

Nykterhetsfolkets kalender 1930 har kommit ut. Förutom årets kalendarium bjuder den på ett rikt text- och bildmaterial, däribland korta faktiska uppgifter av vägledande värde om sociala och kulturella sammanslutningars verksamhetsorgan.



Rättelse. Sid 177, 16:de raden nedifrån, oktoberhäftet, upptar ordet hindrar, skall vara hindra.

Liptons Té

är och förblir det
bästa.

LIPTON
är världens största och
förmämsta Téfirma.

Förbundsstyrelsen om sakkunnigebetänkandet av den 30 maj.

Skrivelse till Kungl. Maj:t.

Till Konungen.

Genom nådig remiss har Fredrika-Bremer-Förbundet beretts tillfälle yttra sig över ett av tillkallade sakkunniga den 30 maj innevarande år avgivet betänkande med förslag till lagstiftning om åtgärder mot lösdriveri samt åtgärder mot sedeslöst leverne av samhällsskadlig art. Förbundsstyrelsen får i anledning härav i underdånighet anföra följande, varvid styrelsen inskränker sig till att huvudsakligen ingå på den del av förslaget, som enligt alternativ A bär rubriken Förslag till lag om åtgärder mot sedeslöst leverne av samhällsskadlig art.

Vad beträffar lagförslagets rubrik synes det styrelsen att densamma kunde fått en lyckligare formulering. Styrelsen tillåter sig exempelvis föreslå följande: Lag om åtgärder mot vissa samhällsskadliga yttringar av sedeslöst leverne.

De sakkunniga framlägga två till sakinnehållet lika alternativ till lagtext. I det ena, alternativ A, har i skilda lagar behandlats åtgärderna mot det egentliga lösdriveriet och åtgärderna mot de prostituerade, under det att enligt alternativ B dessa båda företeelser behandlats i skilda kapitel av samma lag. Styrelsen får bestämt förorda alternativ A och instämmer i den motivering, som å

sid. 97 och 98 i förslaget anförts för en uppdelning på skilda lagar.

Såsom många gånger framhållits, är frågan huruvida, i vilken mån och på vilket sätt det allmänna skall ingripa mot prostitutionsföreteelsen synnerligen svårlöst och föremål för olika meningar. Inom styrelsen har även, särskilt beträffande föreslagna tvångsåtgärder mot till myndig ålder komna personer, skilda uppfattningar framkommit och tveksamhet gjort sig gällande, om över huvud taget ett ingripande i föreslagen utsträckning bör äga rum. Alla äro emellertid ense därom att nu gällande lag är ineffektiv och föråldrad. Men om vad som skall komma i stället äro meningarna mycket delade.

I sitt yttrande över 1926 års förslag till lag om vissa arbetsovilliga och samhällsvådliga har styrelsen framhållit vikten av ett förebyggande arbete bland ungdomen och därvid särskilt påpekat betydelsen av att genom etiskt betonad upplysning och undervisning i sexuell hygien hos de unga skapa en starkare ansvarskänsla samt levandegöra kravet på sexuell moral, lika för män och kvinnor. Styrelsen vill härmed på det kraftigaste understryka angelägenheten av att denna viktiga uppfostringsfråga bringas till en snar lösning.

T W I L F I T

Nybrog. 11 — Tel. 75854 — Stockholm

Stockholms största specialaffär i
KORSETTER, CORSELETTER, UNDER-
KLÄDER, STRUMPOR OCH
HANDSKAR.

Styrelsen anser, att omhändertagande av den ungdom, som avses i första stycket av § 1 i förslag till lag om åtgärder mot sedeslöst leverne av samhällsskadlig art, är och bör vara det centrala i åtgöranden, som ha till syfte att förekomma och bekämpa prostitutionen och sedeslöst liv över huvud taget. Styrelsen är enig om att förorda lagförslaget i vad rör behandlingen av ifrågavarande unga personer. Att giva samhället möjlighet att upp till 21 års ålder taga hand om i sexuellt avseende förvillad såväl kvinnlig som manlig ungdom utgör så att säga ett komplement till barnavårdslagen.

I detta sammanhang vill styrelsen understryka önskvärdheten, ja, nödvändigheten av samverkan mellan det kommunala skyddsarbetet och enskilda sammanslutningars och personers frivilliga räddningsarbete. Sådan enskild verksamhet bör i vidsträcktaste mån tagas i anspråk och åt densamma från det allmännas sida givas kraftigt ekonomiskt stöd. Den auktorisation, som enligt § 3 må kunna meddelas enskilda hjälporganisationer, anser styrelsen emellertid icke vara lämplig. Det är en styrka hos enskild verksamhet, att den kan bedrivas i fria former. Ett auktoriseringsförfarande medför risk att arbetet bindes inom alltför snäva gränser. Icke ens Svenska skyddsförbundet bör därför enligt styrelsens mening få intaga en särställning.

Med avseende på efterföljande del av § 1 synes det styrelsen som om rättsgrunden för ett ingripande i frå-

gan om de personer, som fyllt 21 år, ej vore fullt klar.

Enligt motiveringen, sid. 94 och 95, skulle åtgärder mot dessa personer vidtagas på grund av deras till följd av lösaktigt leverne framkallade samhällsparasitism, medan lagtexten dessutom förutsätter någon viss art av samhällsskadlighet, såsom förledande till otukt av ungdom under 21 år eller ett leverne, ägnat att åstadkomma särskild fara för sådant förledande, eller att en person genom uppfordran eller inbjudande till otukt stör anständigheten, väcker förargelse å plats som i 11 kap. 15 § strafflagen sägs eller genom sitt leverne verkar grovt störande för närboende eller andra.

Att det ej blott är befogadt att ingripa utan även bör ingripas mot en samhällsfarlighet, som består i ungdomens förledande, är tydligt. Rättsmedvetandet reser sig dock mot att ett ingripande, skall ske endast mot dem, som därjämte parasitera på samhället. Det kräves bestämmelser i allmän lag, som i vidare utsträckning än nu är fallet stadga straff för förledande till otukt. Eljes kommer den nya lagen — fränsett behandlingen av de personer, som falla under densamma — ej att medföra någon förändring i den allmänna moraliska uppfattningen och därmed sammanhängande förhållanden. Det kommer fortfarande att existera en klasslag, riktad mot dem som bereda sig inkomst genom otukt. Dessutom torde med fog kunna göras gällande att de mer eller mindre förkomna, bekla-

När Ni går till posten, går Ni även till Postsparbanken, landets största o. säkraste sparkassa

Samma sparbanksbok gäller över hela landet.

Direkta uttag av intill 300 kr. **Ränta 4 %**

gansvärda individer, som enligt förslaget skulle bli för mål för samhällslets ingripande, "samhällsparasiterna", i regel ej numera äro de, som huvudsakligast verka förledande på ungdomen. Vill man skydda ungdomen och i vidare omfattning nå dess förledare, måste ingripandet få en större räckvidd än lagförslaget förutsätter.

Styrelsen inser vanskligheten av att över huvud taget straffbelägga förfarande som kan betecknas såsom "förledande". Även om lagtillämpningen skedde med den största varsamhet, skulle fara föreligga för att fältet lämnades öppet för godtycke och utpressning. En sådan fara kan givetvis förefinnas även beträffande tillämpningen av lagförslaget, men torde härvidlag ej vara så framträdande, då polismyndighet eller allmän åklagare ej skulle kunna ingripa med anledning av förslagets bestämmelser. Det synes dock styrelsen, att formuleringen "genom sitt leverne åstadkommer särskild fara för sådant förledande" är alltför svävande och vittgående för att kunna godtagas.

Fastän styrelsen sålunda inser svårigheten av att i lagtext utforma straffbestämmelser emot förledande, anser styrelsen det icke desto mindre erforderligt att genom tillägg till kap. 18 strafflagen sådana bestämmelser utformas, att med ett strafförfarande kan nås den, som i fråga om ungdom under 21 år erbjuder betalning för könsungäcke eller förleder till otukt under utnyttjande av en persons un-

derordnade eller beroende ställning, arbetslöshet eller eljest nödställda läge. Även kan det ifrågasättas huruvida icke förledande till otukt under utnyttjande av en persons underordnade ställning eller nödställda läge borde straffbeläggas oberoende av åldersgräns.

Den i § 1 punkt b) i lagförslaget angivna grunden för ingripande berör den s. k. gatuprostitutionen. Gentemot denna bestämmelse får styrelsen framhålla, att uppfordran eller inbjudan till otukt, som stör anständigheten eller eljes väcker förargelse å allmän plats, bör beivras, närhelst den förekommer. Bestämmelsen här om synes oss därför böra införas i strafflagen, exempelvis i 11 kap. 15 §, samt i allmänna ordningsföreskrifter. Från kvinnornas sida har upprepade gånger uppställts kravet på ökad gatufrid, och styrelsen har i sitt yttrande över 1926 års förslag om behandling av vissa arbetsovilliga och samhällsvådliga framhållit kvinnornas önskemål härutinnan.

Av det anförda framgår, att styrelsen är ytterligt betänksam mot de föreslagna åtgärderna avseende dem, som fyllt 21 år. Styrelsen anser sig ej heller kunna förorda förslaget i denna del om icke i strafflagen bestämmelser införas, varigenom i lagförslagets § 1 a) och b) angivna samhällsskadliga handlingar kunna i den utsträckning ovan sagts beivras, vem som än utför dem. Därigenom

Den omtänksamma husmodern vänder sig alltid till Lunda Tvättinrättning
 Garanteras ett förstklassigt arbete. — Kläderna försäkrade under tvättningen.
 — — — — — Telefon Drottningholm 20 och 190. — — — — —

skulle denna lagstiftningsfråga komma upp på ett annat plan och med sådan utgångspunkt kan ett särskilt tillvägagångssätt — närmast avseende hjälp- och skyddsåtgärder — beträffande de personer, som genom sin livsföring visat sig asociala, vara befogat.

De ändringar i strafflagen, som av herr Petré föreslagits i hans till betänkandet fogade särskilda yttrande, vill styrelsen förorda.

I avseende å vissa delar av lagförslaget får styrelsen göra följande uttalande och erinringar.

Under diskussionen angående lagförslaget har lämpligheten av att inrätta en ny kommunal myndighet, skyddsnämnden, ifrågasatts. Därest från lagens tillämpningsområde skulle komma att undantagas personer över 21 år, torde det böra överlämnas åt barnavårdsnämnd att enligt den nu föreslagna lagens bestämmelser taga hand om all ungdom, även den mellan 18 och 21 år. Därigenom skulle kontinuiteten i verksamheten befordras, då det kan antagas att ett flertal av dem som behöva omhändertagas i denna ålder redan tidigare varit föremål för denna nämnds åtgärder. Skulle däremot lagförslaget antagas att gälla jämväl för personer över 21 år vill styrelsen förorda inrättandet av den föreslagna särskilda nämnden. Styrelsen vill emellertid ifrågasätta huruvida icke under sådant förhållande, särskilt med hänsyn till bevarande av kontinuiteten i

arbetet, det vore lämpligt att befattning med sedligt vanartad ungdom över 16 år överfördes till skyddsnämnderna, där sådana komma att inrättas. Givetvis böra barnavårdslagens bestämmelser det oaktat gälla beträffande ungdom mellan 16 och 18 år.

Huru lagen kommer att verka beror givetvis på skyddsnämndernas sätt att tillämpa densamma. Det gäller att finna personer, som med takt och finkänslighet och verkligt socialt intresse ägna sig åt uppgifterna. Många svårigheter komma att möta och styrelsen vill hemställa, att skyddsnämnd icke må givas rättighet att upptaga anonyma angivelser. Detta förutsätter en viss omarbetning av § 4 sista stycket.

En av lagförslagets stora förtjänster är att polismyndigheten icke vidare skall taga primär befattning med de personer, som beröras av lag om åtgärder mot sedeslöst leverne av samhällsskadlig art. Först sedan av skyddsnämnd vidtagna åtgärder visat sig vara gagnlösa skall länsstyrelse upptaga ärendet till behandling. Styrelsen vill föreslå att vid förhör med kvinna inför länsstyrelse kvinnligt kommunalt ombud, eventuellt kvinnlig medlem av skyddsnämnd, skall vara vid förhöret närvarande.

I detta sammanhang får styrelsen tillika framhålla att till kommunalt ombud i den enligt lag till åtgärder mot lösdriveri föreslagna förhörsmyndigheten bör utses en kvinna i de

Väl gjorda
billiga

OTTOMANER

en bädd 45:—
två bädd 85:—

Ottomankuddar 4:—, Pölar 3:—, Bäddehäslonger 38:—, Bäddfåtöljer 60:—, Madrasser 7:—, Duchateller 35:—, Furumöbler, Linneskåp 35:—, Salstolar, ek 16:—, Bord 60:—, stoppmateriel m. m. Beställningar. Reparationer. Begär katalog.

Tel. Söder 766,

Danielsson, Metaregatan 6.

Stockholm

fall, då förhöret gäller kvinnlig lösdrivare.

Underdånigst

för Fredrika-Bremer-Förbundets
styrelse

LIZINKA DYRSSEN /
f. af Ugglas

Mathilda Staël von Holstein.

Stockholm den 19 okt. 1929.

Reservation.

I motsats till Fredrika-Bremer-Förbundets styrelses flertal anser undertecknad att ifrån behandling medelst sådana åtgärder, som innefattas i sakkunnigas förslag, givet böra undantagas personer över 21 år. Och är jag av den bestämda uppfattningen, att s a m m a nämnd, åt vilken redan nu anförtrotts omhändertagandet av vanartad ungdom upp till 18 år, i vissa fall ända till 21 år, nämligen barnavårdsnämnden, bör få i uppdrag att upp till 21 år taga hand om den ungdom, som i sexuellt hänseende råkat på avvägar. Detta såväl för kontinuitetens i arbetets skull som av hänsyn till skyddslingarna.

Det måste betraktas som självklart, att undermåliga individer, vilka ju även i sexuellt avseende kunna utgöra en samhällsfara, måste för sin undermålighets skull omhändertagas på särskilt sätt, och detta även om de nått mogen ålder, det vill säga, om de icke till fromma för såväl dem själva som samhället tidigare fått för dem passande omvårdnad. Men

normala personer, som lagen förklarat myndiga, böra enligt min mening också få taga ansvaret för sina gärningar. Det vill i ifrågavarande fall säga, göra de sig skyldiga till sexuella förseelser, som vårt samhälle dels redan nu belägger med straff, dels — enligt hovrättsrådet Viktor Petréns i hans särskilda yttrande framlagda förslag och enligt Fredrika-Bremer-Förbundets styrelses nu framlagda förslag till ändringar uti respektive tillägg till strafflagen — skulle komma att straffbeläggas, så böra de hemfalla under strafflagen.

KAROLINA WIDERSTRÖM

I ovanstående resolution instämma:
GERDA MARTIN ELLEN KLEMAN

På anhållan av e. o. hovrättsnotarie Elisabeth Nilsson meddelas här det av henne till förbundsstyrelsen gjorda uttalandet i frågan.

Då jag i egenskap av medlem av styrelsen för Fredrika-Bremer-Förbundets krets för Malmö med omejd satts i tillfälle att uttala mig över det förslag till skrivelse som förbundets styrelse eller dess förvaltningsutskott upprättat med anledning av nådig remiss till Fredrika-Bremer-Förbundet angående Betänkande med förslag till lagstiftning om åtgärder mot lösdriveri samt åtgärder mot sedeslöst leverne av samhällsskadlig art av den 30 maj 1929, vill jag härmed anföra:

Jag skulle önska att Fredrika-Bremer-Förbundet täckts yttra sig



HUSMODERNS
Tvättinrättning

Motto:
Allt till kundens bästa.

SCHÉELEGATAN 13. Tel. Kungsh 9499
Specialité: Tvätt och torkning. Exp. endast 2 à 3 dagar
Garanteras: Inga frätande tvättmedel. Extra fin mangling.

Snabbt utförande.

Billiga priser.

emot de principer som innefattas i den del av betänkandet som rör åtgärder mot lösdriveri. Enligt mitt förmenande är det ej förenligt med nutida rättsuppfattning att under nuvarande tids tillsynes konstanta arbetslöshet lagstifta emot lösdriveri, för så vitt ej med full klarhet lagtexten anger vilka företeelser det är man önskar råda bot på. Detta är ingalunda fallet med Alternativ A 1 kap. 1 §, som lämnar plats för godtycke vid tillämpningen.

Vad angår den del av betänkandet som rör åtgärder mot sedeslöst leverne av samhällsskadlig art, så torde enhet inom styrelsen vara tillfinnandes att samhället bör ingripa emot sedeslöst levande ungdomar under 21 år. För min del förmenar jag att, oavsett om ett sådat ingripande förenas med samhällsingripande emot till myndig ålder komna personer eller ej, det vore bättre om detta samhällets ingripande — såvida det är uppfostrings- och förbättringsmomentet som skall vara det avgörande — lades i händerna på de redan befintliga barnavårdsnämnderna, vilkas verksamhet då givetvis även finge utvidgas till vården av ungdomar mellan 18—21 år, vilket lämpligen då kunde angivas i beteckningen för dessa nämnder. Såsom ett huvudskäl för denna min uppfattning vill jag anföra, att det måste vara betydligt lättare för en ung person att återgå till ett i sedligt avseende ordnat leverne, om han eller hon ej varit under behandling av en nämnd som särskilt

tillsatts för omhändertagande av i sedligt avseende förkomna ungdomar, än om de varit anförtrödda åt en barnavårdsnämnd och ungdomsvårdsnämnd, vars uppgifter äro vidare än sådan speciell sedlighetsnämnd skulle hava.

Vad angår åtgärder mot till myndig ålder komna personer ansluter jag mig i denna punkt till Doktor Karolina Widerströms reservation.

Det föreliggande förslaget har av sakkunniga angivits skola likställa man och kvinna. Denna uppfattning kan enligt mitt förmenande ej anses riktig. Förslaget har ej likställt den köpande och den säljande parten i prostitutionsföreteelsen, och så länge detta är fallet, måste man anse varje lag, som tar befattning endast med den ena parten, såsom en särslagstiftning gentemot denna part, och då den säljande parten huvudsakligen utgöres av kvinnor blir detta förslag en särslagstiftning emot kvinnorna. Enligt de resolutioner som gång efter annan fattas av de internationella sammanslutningar av vilka Fredrika-Bremer-Förbundet är medlem, böra sammanslutningarna motsätta sig särslagstiftningar mot kvinnorna, och då Fredrika-Bremer-Förbundet ej reserverat sig mot dessa resolutioner anser jag att detsamma bör motsätta sig den nu ifrågavarande särslagstiftningen.

Min mening är vidare att åtgärder som vidtagas gentemot sedeslöst levande personer över 21 år och som avse en förbättring av dessa perso-

Fru Eva Hårleman, Specialist i vetenskaplig skönhetsvård
 Parafininjektioner, Modern ansiktsbehandling, Plastiska operationer utföras av kirurgen Dr Kapp,
 Steinach-Kapps injektioner, diatermi o. massage för klena personer.
 Drottninggatan 81 A, Stockholm. 11-5 Tel. Norr 34 41.

ner äro resultatlösa i detta avseende för så vitt de ej äro byggda på vederbörandes vilja till förbättring utan innesluta eller bottna i tvångsåtgärder. Avse de däremot att ådöma frihetsförlust såsom ett särskilt slag av straff, måste jag resa min protest häremot, så länge samhället ej straffbelägger båda parterna i ett sådant förhållande.

Under nuvarande tider av arbetslöshet anser jag försörjningsmomentet såsom ett villkor för befriande från omhändertagande enligt 1 § 2 mom. ohållbart, särskilt med hänsyn till att arbetslöshetsunderstöd åt kvinnor ej av samhället anses nöd-

vändiga. Dessa lagbestämmelser innebära även risken för en tillämpning färgad av klassynpunkt.

Även om jag vill understödja tanken på att samhället skulle uppmuntra den fria verksamheten avseende att omhändertaga sådana osedligt och samhällsskadligt levande personer, som själva önska återgå till ett ordnat liv, så anser jag att denna fria verksamhet bör få vara fri och ej bindas av någon statens auktorisation. Inspektion och revision torde i sådant avseende vara tillfyllest.

Malmö den 18 okt. 1929.

ELISABETH NILSSON.

Intryck från Helsingörkongressen för ny uppfostran.

II.

Ett intressant inslag på kongressen utgjorde vittnesbörd från sådana länder, där det sista decenniet medfört stora förändringar. Skolinspektör Heinrich Deiters skildrade den tyska skolans utveckling 1919—1929, och president Otto Gloeckel redogjorde för den österrikiska skolreformen. Det allra mest imponerande i fråga om denna är, att man försökt inte blott att skapa en och annan reformskola utan lyfta hela skolväsendet. Med Wien som centrum utfördes ett kraftigt reformarbete. Man förstod, att det framför allt gällde bättre lära-

reutbildning och lärarefortbildning. Lärarnas egen entusiasm blev den väsentligaste drivkraften. Ett par hundra försöksklasser inrättades, där reformintresserade lärare undervisade och där andra lärare fingo studera de nya metoderna. Tre nya pedagogiska tidskrifter spredde de nya tankarna. Studiecirklar, s. k. Arbeitsgemeinschaften, bildades bland lärarna. Stora lärarekurser höllos. I Wien upprättades det Pedagogiska institut, till vilket tillströmningen varit oerhörd.

Också från Ryssland fick man höra vittnesbörd. Två amerikanska peda-

WONDERMIST

överträffas icke av något annat medel vid rengöring och polering av möbler.

goger, som några veckor studerat i Ryssland, gävo en panegyrisk skildring av förhållandena där.

Till sist skall också nämnas något om det skandinaviska inslaget. Den i Sverige väl kände skolinspektör G. J. Arvin intog som ordförande i den danska föreningen en ledande ställning. Hans program: fasthet och frihet väckte anklag hos besinningsfulla pedagoger. Beklagligt var, att danskarna för mycket drogo sina inbördes strider inför kongressens ögon.

Bland norrmännen märktes rektor J. Hertzberg, som konkret och underhållande skildrade norska skolförhållanden på landsbygden.

Sverige företrädades bl. a. av undervisningsrådet N. Hänninger, som höll ett svenskt klart och vederhäftigt föredrag om 1927 års skolreform, svenskt också genom ämnesvalet. Fröken Ester Boman från Hindås kunde ådagalägga, att mycket av reformprogrammen redan förverkligats i hennes skola.

Det intrycket hade man också, när man studerade den svenska utställningen, vare sig det skedde i Helsingör eller Hälsingborg, att vi där kunde peka på att det väsentligaste av vad som är värt att förverkliga av de nya tankarna redan är på främarsch i olika skolor i Sverige. De svenska kongressdeltagarna återkommo ofta i sina samtal till att de kände sig stolta över den svenska utställningen och tacksamma mot dem, som

haft mödan med den. Tankarna gingo väl därvid främst till f. undervisningsrådet Hjalmar Berg, men också till Hälsingborgs stads folkskolinpektör dr N. Gierow icke blott för vad han gjort direkt för utställningen utan för att man med så mycken heder kunde visa det arbete, som utföres i Hälsingborgs skolor.

Ett av de yppersta föredragen på kongressen hölls av professor Walde-
mar Ruin från Helsingfors. Det hade en underlig stiliserad form, därför att han oupphörligt sökte pressa fram analogier med solen — föredraget bar titeln Die Sonnenmächte in der Erziehung — men det präglades av en stärkande ljus syn på de unga och förståelse för deras bästa längtan. Han hade mod att på denna kongress, där man hela dagen hörde slagorden creative activity och purposeful activity, varna mot för mycket aktivitet. Han betonade, att man måste vara stilla för att kunna taga mot gåvor. "Genom för mycken verksamhet bli vi fattiga invärtes."

Den faran hade också mrs Ensor ögonen öppna för. Hon erinrade i sitt hälsningstal om att vår mekaniska tidsålder hotar att fylla vårt liv med så mångahanda, att vi bli utåtvända. Vi måste betänka, att vi inte kunna bli starka utan att vårt centrum blir starkt, utan att vi bli harmoniska i vårt inre. Blott då kunna vi hjälpa barnet att bevara inre styrka och helhet.

ANNA SÖRENSEN.



Kurs i massage, sjukgymnastik *och andra fysikaliska behandlingsmetoder.*
UPPSVENSKA GYMNASITISKA INSTITUTET, Scheelegatan 2, K. 7989
Prospekt på begäran. *Prospekt på begäran*

Nya böcker.

Elin Wägner har återigen givit oss en stor bok. Det är inte volymen, som här avses, inte de trehundra-tjugotre sidorna. Men inom det blåa bokomslaget, på vilket svalorna flyga högt, ryms en mänskans väldighet: en liten halt lärarinna i det avlägset liggande skolhuset på Åskefällan mittvägs mellan Läppamåla och Sunnanåkra byar i det Småland där Elin Wägner är hemma.

Åsa-Hanna var från de trakterna, och där nådde Den namnlösa hamn. Marias, lärarinnans, historia har samma höga mått som deras. Här, som i de två förra böckerna, har Elin Wägner med mästerskap fullfört framställningen av inre, själsliga livsförlopp, möjliggjord genom författarinnans egen intensiva inlevelse i dem. Så intensiv, kan det sägas, att den nedskrivna berättelsen förlorar sin karaktär av sådan. Den har blivit ren verklighet, i vilken vi själva leva med, gjorda seende genom författarens ljusbestrålning av annars fördolda djup.

Elin Wägner: Svalorna flyga högt.

Albert Bonniers förlag.

Sara Sand: Fabeln om Valentin.

Albert Bonniers förlag.

Py Sörman: Adams revben. Albert Bonniers förlag.

Jeanna Oterdahl: Lavendel och salvia. J. A. Lindblads förlag.

Gurli Hertzman-Ericson: Tom Carrell och några andra. P. A. Norstedt & Söners förlag.

Med öm kärlek lyser Elin Wägner in i skeendet i Marias själsliv; mänskorna omkring henne vet intet om det. Och dock växer hon till helgon. Inte heller det veta de. Mannen, som övergav henne, minst av alla, han har ingen tid med henne när han kommer igen efter de många åren. Kanske har Elin Wägner aldrig så pregnant som här fått fram mannens stora ovetenhet om hur en kvinna har det.

Marias öde är med Elin Wagners vanliga säkra konstnärlighet insatt i sin betingade miljö. Hennes oförlikneliga diskreta sätt att säga kvicka saker ger, som alltid, framställnings-sättet sin utsökta charm. Jag trot-sar någon att någonsin finna en bok av Elin Wägner annat än rolig — hur allvarsamt tragisk den än må vara. Men just detta är konstnärlighet.

Sara Sand debuterade — som sådan, att namnet är en pseudonym som döljer en redan känd författarinna är allmänt bekant — för något år sedan med en liten bok som sannerligen ej kunde räknas till de banala. Intrigerade läsaren gjorde den förstås, Två herrar blev nöjda hörde inte till den släta författargenren. Den var kvickt nyckfull och av egen romantikerart. Fabeln om Valentin bär för visso också de särmärkena. Den är i samma måtto skoningslöst avfärdande av

Perelow's
Te L. 539. 8326. 5619.
 Malmö.

Siden- & Manufakturaffär

Största urval nyheter

normalbrackan — under form av den mest älskvärda artighet och största respekt, Sara Sand felar på intet sätt i belevnhet. Den leker lika lustigt som den förra kurra gömma på både det ena och andra sättet med läsaren. Var har man egentligen författarinnan själv?

Men det är hennes sak om hon inte vill deklarerera sitt. Vi få nöjas med att vara med på festen hon ger, roligt har man så det räcker. Tragiken bakom — ja, det blir vederbörandes ensak i vad mån de äro känsliga för den. Sara Sand sätter sannerligen inte själv upp ett bedrövligt ansikte.

Adams revben lär vara Py Sörmiens tredje bok. Den första, Särlinge, är mig obekant; Totto, som kom ut i våras, bör ej förbigås med tystnad. Den frapperade genom ett originellt uppslag och genom en synnerligen säker behandling av ämnet, som i sig självt är Hoffmanskt spökaktigt. Där var också ett grepp ned i djupare ödesskikt, som intresserade i sin särskildhet. Man trodde sig kunna vänta något av Py Sörman.

Adams revben har inte såtillvida infriat några större förväntningar. Den är skriven med fart och kläm och skildrar en ny sorts Norrtullsliga, av pikant uppblandning med herrar i ligamiljön, och är som sådan roande, men just intet därutöver. Eller är det meningen att det på allvar skulle gälla den moderna

kvinnans konfliktläge mellan "den älskade" och sitt arbete, här målarinnans? I så fall kan endast sägas, att utgångspunkten är misslyckad, eftersom denna Eva så avgjort visar sig vara "av 1830". Så som konflikten utvecklar sig hör den sannerligen det förgångna till — ehuru Eva förvisso till arten, med dess vanor och ovanor, är dessa dagarnas unga kvinna. Men detta till trots och trots den starkt färglagda teckningen av hennes demoniska konstnärstemperament är hon i alla fall, när det gäller, först och framför allt kvinnan som skapades av Adams revben och är honom tillhörig.

Man kan naturligtvis inget invända emot detta, om det nu är förf:s principiella mening, det är hennes sak; som motiv för en modern roman synes den förlegad.

Jeanna Oterdahl har under titeln *Lavendel och salvia* samlat en del fint iakttagna och skickligt utformade noveller. Öm känsla och lätt humor har hos denna författarinna funnit sin lyckliga förening och ger dessa små berättelser ur vardagslivet dess värde och behag.

Med bland berättelserna har fått följa, som avslutning av boken, en biografisk skiss *Om Sophie Elkan*. "Några personliga erinringar" har satts som underrubrik, och det är också minnena från samvaro vid olika tillfällen med fru Elkan, som Jeanna Oterdahl berättar. Härur sti-



H. M. Drottningens
Hofleverantör

J. F. HOLTZ
Stureg. 8, Sthlm.

Spetsar
alla slag

ger en levande bild av Sophie Elkan, som har det personliga intryckets värde.

Gurli Hertzman-Ericson berättar om Tom Carrell och några andra. Med rätta står Tom främst i titeln, han lägger beslag på hela första avdelningen i novellsamlingen. Man unnar honom det gärna. Fru Hertzman-Ericson kan räkna med att Tom skall vinna goda vänner, som trivas att vara tillsammans med honom. För övrigt återupplivar historien om Tom Carrell en del andra gamla bekanskapen redan förmedlade av författarinnan.

Den senare avdelningens åtta små berättelser äro lättare gods, men som troligen försvarat sin plats i de dagspublikationer där de sannolikt tidigare förekommit.

ELLEN KLEMAN.

F.-B.-F.-kretsarna.

Göteborgskretsen inledde vintersäsongen den 1 okt., då kretsen hade glädjen få höra fröken Axianne Thorstenson referera "Nordiske Kvinnesaksforeningers Samorganisasjons Møte" i Oslo den 27—29 sept. Fröken Thorstenson gav också några glimtar från Internationella rösträttsalliansens kongress i Berlin i somras.

Den 22 okt. gästades kretsen av fröken Signe Rosenberg, som talade om "Kvinnornas insatser i barnavårds- och fattigvårdsarbetet". Från landskommunerna omkring Göteborg hade de kvinnliga medlemmarna i barnavårds- och fattigvårdsnämnderna inbjudits till föredraget. Såväl kretsmedlemmarna som de inbjudna damerna vo-

ro fröken Rosenberg mycket tacksamma för det vidsynta och varmhjärtade föredraget

Halmstadkretsen sammanträdde den 11 okt. varvid fröken Marit Olde höll föredrag om Skolkongressen i Helsingör. En livlig diskussion vidtog därefter mellan förespråkare för den gamla och för den nya skolans idéer. Vid därpå följande samkväm bidrog fröken Rosa Nilsson till underhållningen med sång, ackompanjerad av fröken Linnercrantz.

Den 29 okt. hade stadens samtliga kvinnoföreningar inbjudit till ett föredrag av föreståndarinnan för hemskolan i Upsala fröken Anna Lutteman om Hemsystemens utbildning och uppgifter. Föredraget hade samlat en talrik publik.

Hälsingborgskretsen hade den 10 okt. en föredragsafton under ordförandeskap av fru Astrid Gierow, varvid överingenjören fil. dr Ivar Svedberg höll föredrag om En Amerikaresa belidsagat av ljusbilder.

En kurs i engelsk konversation och en serie engelska lektioner ha anordnats, båda under ledning av Mrs Cook; början gjordes den 8 oktober.

Karlskronakretsen hade den 11 okt. i Högre Allmänna Läroverkets aula anordnat ett föredrag av fru Estrid Lutteman över Mänskogemenskapens konst. Tal. och de närvarande hälsades välkomna av kretsens ordförande fröken Hanna Andersson.

Kristianstadkretsen hade den 15 okt. i förening med Husmodersföreningen samt Frisinnade kvinnors och Socialdemokratiska kvinnors föreningar anordnat ett möte i Högre Allmänna Läroverkets aula med föredrag av fru Anna Nordenstedt, Malmö, över Internationella skolkongressen i Hel-



AUGUST FÖRSTER
Det Stora Märket Bland Moderna Piano-fabriKat

REPRESENTANT:

SVENSKA PIANOFABRIKEN

Auditorium, Tel. 2885
STOCKHOLM

s i n g ö r. Kretsens v. ordf. fröken Clara Munck af Rosenschöld hälsade tal. välkommen och Husmodersföreningens ordf. fröken Alma Hansson tolkade de närvarandes tack efter avslutat föredrag. Fru Nordenstedt visade även en serie skioptikonbilder från kongressen.

Kretsen Lund med omnejd sammanträdde den 24 sept. å Grand Hotell under ordförandeskap av v. ordf. fru Carola Eklundh, varvid fil. kand. Anna Munck af Rosenschöld höll föredrag om "Rom och det svenska arkeologiska institutet". Föredraget beledsagades av skioptikonbilder.

Gemensamt med Lunds Husmodersförening anordnade kretsen ett möte å Grand Hotell onsdagen den 23 oktober.

Som det var första gången föreningarna samarbetat var det med synnerlig glädje F.-B.-F.-kretsens ordf. fru Anna Herrlin hälsade de närvarande välkomna. Föredrag hölls av professor C. G. Björling om *V e m ä r v e r*. Husmodersföreningens sångkör medverkade med flera nummer dels under själva sammanträdet, dels under det talrikt besökta samkvämet efteråt.

Malmökretsen sammanträdde den 1 nov. å Kungsparkens restaurang under fru Elisabeth Quensels ordförandeskap. Sedan ordförande redogjort för en del föreringsärenden höll professor Einar Sjövall föredrag över ämnet: *P r i n c i p i e l l a o c h p r a k t i s k a s y n p u n k t e r i s t e r i l i s e r i n g s f r å g a n*. Efter det ordf. uttalat föreningens tack för det utomordentligt intressanta föredraget vidtog samkväm.

Mariestadskretsen hade den 29 okt. inbjudit Husmodersföreningen i staden till diskussion om samarbete mellan de båda föreningarna. Inledningsanförandet hölls av fröken Langenheim, som försökte visa att varken i de nämnda föreningarnas stadgar eller verksamhet funnes något som vore

ägnat att direkt motverka samarbete men väl mycket som vore ägnat att ena. Av flera följande talare bl. a. fruarna Ekman, Lindeman, Ekengren och Bergenfeldt framfördes ytterligare bevis för att föreningarna i flera avseenden tagit sig samma uppgifter före, och man hoppades att det samarbete som i Mariestad hittills utfallit väl skulle kunna ytterligare utvecklas till ömsesidig fördel. Det beslöts att man för underlättande av samarbetet vid nästa val skulle försöka få en medlem gemensam i de båda lokalföreningarnas styrelser, att då så vore lämpligt låta även fester bli gemensamma samt att framställning skulle göras till föreningarnas centralstyrelser att frågan om samarbete måtte diskuteras vid nästa årsmöten.

Efter diskussionen redogjorde fröken Langenheim för Nordiska kvinnoföreningars samorganisations möte i Oslo i september.

Den 21 okt. hade kretsen tillsammans med Husmodersföreningen och Vita Bandet ett möte varvid fröken Signe Rosenberg talade om *K v i n n o r n a s i n s a t s e r i f a t t i g v å r d s - o c h b a r n a v å r d s - a r b e t e t*.

Nyköpingskretsen hade den 10 okt. sitt första sammanträde för hösten under ordförandeskap av kretsens v. ordf. fru Bäckström. Kretsens ombud vid årsmötet i Gävle, fru Rehnberg, redogjorde för mötets förhandlingar och föredrag, varefter fru Stina Hosinsky talade om *B a r n a - å r e n s p s y k o l o g i*. Samkväm med tesupé.

Den 4 nov. hade kretsen ett sammanträde i Odd Fellows' klubblokal, varvid en del föreningsangelägenheter behandlades. Fröken Esther Laurell höll ett intressant föredrag över ämnet *R e s e m i n n e n f r å n S p a n i e n*. Efteråt sjöng fru Smedberg några spanska sånger till ackompanjemang av doktorinnan Molander, varpå följde gemensam tesupé.

A.-B. Mattor & Gardiner

Varbergskretsens medlemmar samlades för första gången på hösten den 26 sept. Kvällen ägnades åt minnet av Matilda Wrede. Fröken Greta Sjöberg utförde en del pianosolon.

Den 24 okt. anordnade kretsen tillsammans med stadens övriga kvinnoöreningar tvenne sociala upplysningsföredrag. Fru Elisif Théel talade över ämnet: Samhället och ungdomen och fröken Signe Rosenberg om Synpunkter på fattigvårdsarbetet i våra dagar.

En talrik och tacksam publik hade infunnit sig.

Växjöskretsen anordnade den 3—6 okt. tillsammans med Pedagogiska sällskapet och Husmodersföreningen en psykologisk-pedagogisk kurs. Inför en alla dagar fulltalig, intresserad publik höll professor G. A. Jæderholm sakrikt och medryckande 12 föredrag, ofta kryddade med oförliknelig humor. Ämnen för föreläsningarna voro bland annat: "Den själsliga utvecklingen under förskolåldern", "Barn-

felen, deras förklaring och bot", "Tväng och intresse i undervisningen", "Tröttheten, den kroppsliga och själsliga, med tillämpning på skolarbetet", "Brytningsåren i ungdomens liv", "Intelligensmätningens problem", etc. Efter några av föredragen följde diskussion.

Ystadskretsen sammanträdde den 3 okt. på Hotell Continental under ordförandeskap av fru Maja Strandberg. Fröken Ida Witthoff redogjorde för diskussionsklubbens verksamhet under föregående arbetsår, varpå fru Anna Nordenstedt, Malmö, talade om Internationella skolkongressen i Helsingör. Samkväm.

Örebrokretsen hade sitt första sammanträde för hösten den 30 sept. i Risbergsskolan under ordförandeskap av fru Marta Grönvall. Fröken Hanna Bratt redogjorde för Världskongressen för ny uppfostran i Helsingör, varpå följde samkväm i Risbergsskolan skolkök.



Begär alltid

Kobbs Thé

OBS! Äkta endast med vidstående varumärke som är lagligen skyddat

KONTROLLANT: DOKTOR J. E. ALÉN

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET
Redaktör: *Ellen Kleman.*

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å *närmaste postanstalt* eller i *bokhandel*. Pris för postupplaga: 1/1 år kr. 6:50; 1/2 år kr. 3:50; 1/4 år kr. 1:90. Lösnummer 65 öre. *Redaktion och expedition: 48 Klarabergsgatan, Stockholm.* Redaktionstid: *tisdagar och fredagar kl. 1—3.* Tel. Norr 48 50, 27 62. Expeditionen: *kl. 11—4 varje söckendag.* Tel. Norr 48 50 27 62.



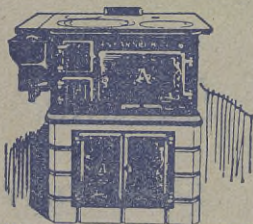
Med Sveriges Husmodersföreningars
Riksförbunds garantimärke.

Bomullsgarn.
Domestiker.
Lärfter.
Hollands.
Madapolam.
Nainsock.
Flaneller.
Kulörta
Bomullstygger.
Lakansvävnader, m. m.

— INGEN —
HUSMODER
KAN UNDVARA
GEFLE GARN
och
SVANENS
VÄVNADER



Åttioårig erfarenhet garanterar varan.



Garanti för förstklassig kvalitet
är det seklergamla namnet ANKARSRUM

Efterfråga alltid

Kokspisar, Kaminer, Vattenvärmare,
Hushållsgjutgods, Emaljgrytor

av

Ankarstrums A
välkända fabrikat.

Innehåll.

Två textila konstanstalters jubileum. Av *Elisabeth Thorman*.

Den kvinnliga polisens arbete i Tyskland. Av *Dorothee Freudenthal*.

Minnet av Emilia Broomé. Av *Anna Kleman*.

Förbundsstyrelsen om sakkunnigebetänkandet av den 30 maj.

Intryck från Helsingörkongressen, II. Av *Anna Sörensen*.

Nya böcker. Av *Ellen Kleman*.

F.-B.-F.-kretsarna.



Kalmar Preparerade

HUSHÅLLS RIS
i Hygienisk Förpackning

äro

*Lättkockta, Lättsmälta
Svällande och Dryga*

KALMAR ÅNGKVARNS KOMMANDITBOLAG